

Aan de Kamerleden die deelnemen aan het wetgevingsoverleg
Novelle aanpassing strafbaarstelling illegaal verblijf

Datum	Bijlage(n)
11 december 2025	-
Contactpersoon	Doorkiesnummer
Maarten Hijink (Maarten.hijink@valente.nl)	06-14855465
Onderwerp	Ons kenmerk
Novelle aanpassing strafbaarstelling illegaal verblijf	VA25-064

Geachte leden van de Tweede Kamer,

Op 15 december 2025 voert u een wetgevingsoverleg over de novelle aanpassing strafbaarstelling illegaal verblijf. Met deze novelle wenst het kabinet het wetsvoorstel Asielnoodmaatregelen aan te passen en hiermee uit te sluiten dat hulpverleners strafbaar worden zodra zij uitgeprocedeerde vluchtelingen helpen in hun noden. Met deze novelle wenst het kabinet het wetsvoorstel Asielnoodmaatregelen aan te passen ten aanzien van strafbaarstelling van uitgeprocedeerde vluchtelingen én diegenen die hen helpen in hun noden.

De Raad van State zet in haar advies grote vraagtekens bij de juridische deugdelijkheid van de strafbaarheidsstelling en het wijzigingsvoorstel (de novelle) van het kabinet en stelt dat de strafbaarstelling wezenlijke vragen oproept over nut en noodzaak, uitvoerbaarheid en samenhang met bestaande wettelijke bepalingen. Wij verzoeken u dringend in het wetgevingsoverleg de minister kritisch te bevragen op het wetsvoorstel en deze ingrijpend te amenderen. Samenvattend onze bezwaren bij de novelle:

- Hulpverleners blijven risico lopen op vervolging bij verlenen hulp aan uitgeprocedeerde mensen
- Strafbearstelling leidt tot groeiende dakloosheid, onveiligheid en menselijk leed

Wij lichten onze bezwaren en voorstellen hieronder verder toe.

Strafbearstelling leidt tot groeiende dakloosheid, onveiligheid en ander menselijk leed

Valente en veel andere maatschappelijke organisaties gaven eerder aan dat door onrechtmatig verblijf van uitgeprocedeerde vluchtelingen strafbaar te maken, kwetsbare mensen noodzakelijke opvang, medische noodzakelijke zorg, hulp en bescherming zullen gaan missen. Met grote risico's op dakloosheid, onveiligheid, gezondheidsproblemen en ander onmenselijk leed. De Raad van State beschrijft dat ook in haar advies.¹ Valente ziet grote gevolgen voor mensen in kwetsbare situaties die hulp en opvang nodig hebben én de samenleving als geheel. Daarbij treft de strafbaarstelling ook mensen die niet terug kunnen keren naar hun land van herkomst. Mensen die geen kant op kunnen, strafbaar maken is wat ons betreft moreel onhoudbaar.

Vraagt u de minister hoe hij kijkt naar de effecten van de strafbaarstelling als het gaat om groeiende dakloosheid, onveiligheid, gezondheidsproblemen en ander onmenselijk leed? En hoe voorkomt hij met dit voorstel dat mensen ook strafbaar worden die niet terug kunnen keren?

¹ Raad van State in spoedadvies novelle: "Een gevolg van de nieuwe strafbaarstelling zou volgens verschillende consultatiereacties bovendien kunnen zijn dat vreemdelingen het contact met de overheid vermijden en buiten beeld raken. Dit kan als averechts effect hebben dat de terugkeer naar het land van herkomst wordt bemoeilijkt. Ook elementaire hulp, waar vreemdelingen recht op hebben, zouden zij daardoor niet krijgen. Dit kan maatschappelijke gevolgen hebben, zoals een toename van dakloosheid, overlast en criminaliteit."

Hulpverleners blijven risico lopen op vervolging bij verlenen hulp aan uitgeprocedeerde mensen

Terwijl het kabinet strafbaarstelling van hulpverleners met de novelle wil uitsluiten en daarmee voorkomen, heeft de Raad van State aan dat het huidige kabinetsvoorstel niet uitsluit dat hulpverleners die te goeder trouw hulpverleners alsnog vervolgd kunnen worden. Die onzekerheid is voor ons onacceptabel. Wat ons betreft moeten hulpverleners verzekerd zijn dat ze hun belangrijke werk kunnen doen. Dit te meer aangezien organisaties in opdracht van dezelfde wetgever wettelijk verplicht zijn hulp, zorg of opvang te bieden, bijvoorbeeld ook aan vluchtelingen die slachtoffer zijn van huiselijk geweld, dan daartoe ook opdrachten ontvangen van de overheid.

Vraagt u de minister of 100% is gewaarborgd dat hulpverleners die te goeder trouw hulp of opvang verlenen niet vervolgd kunnen worden? Hoe kijkt hij naar het advies van de Raad van State hierover?

Mocht u vragen hebben over deze brief, neem dan gerust contact op met mij op of met onze adviseur public affairs (via lauris.vaneekeren@valente.nl/ 06-21357010).

Ik wens u een goed wetgevingsoverleg toe.

Met vriendelijke groet,

Maarten Hijink
directeur Valente